

Overweging Mt 13, 1-23

zondag 12 juli 2026, 15e zondag door het jaar

Hans Wilmink

Wij lezen net de parabel over de zaaier.

Dit is de eerste van de zeven parabels die beschreven zijn in hoofdstuk 13 van het Mattheüs evangelie. En al die zeven samen is de parabelrede. De parabelrede is één van de vijf redevoeringen die opgeschreven zijn door Mattheüs. De bergrede is de eerste en de bekendste, daarna volgen de zendingsrede, de parabelrede, de rede over de Kerk, en tot slot de rede over de wederkomst van Jezus Christus.

De parabel die we vandaag lezen, begint met de zin:

‘Een zaaier ging erop uit om te zaaien’.

Een prachtige zin.

Je hebt hier gelijk een beeld van een willekeurige persoon die gewoon ergens naar toe gaat en maar eens gaat zaaien. Het heeft iets van: ‘Ik ga maar weer eens op pad, maar weet niet wat ervan terecht komt.’ Iets van een jager gaat op pad maar weet niet of ie met een vangst terugkomt. Zonder verwachtingen en maar zien wat het wordt. Ook met gelatenheid.

Gelatenheid, niet in de betekenis van ongeïnteresseerdheid, maar in de betekenis van accepteren van de omstandigheden zoals die zijn. En met vertrouwen. De zaaier vertrouwt erop dat een deel van het zaad in goede grond terechtkomt.

Zodat er altijd oogst is. Een overvloedige oogst. Deels honderdvoudig, deels zestigvoudig en deels dertigvoudig.

En U begrijpt, dit deel gaat natuurlijk over Jezus. Hij is de zaaier. De zaaier van het woord. Zoals we dat ook lezen bij Jesaja.

Het tweede deel van de parabel gaat over de ontvangers van het woord, zijn hoorders, waaronder zijn eigen leerlingen. Hier krijg je het beeld van: ‘jullie leerlingen, snappen wel wat ik bedoel en jullie weten wel waar het om gaat in het leven, maar de rest snapt er helemaal niks van.’

Over de rest zegt Jezus:

‘Want het hart van dit volk is afgestompt.’

Ze zijn met hun gedachten ergens anders en snappen nog niet waar het om gaat. Zij zien het nog niet! Harde woorden! Hier denk je aan de uitspraak van een bekende voetballer, ‘je gaat het pas zien als je het doorhebt’.

Het derde deel van de parabel gaat over de grond.

De bodem waar het zaad terechtkomt. En in dit deel wordt de parabel uitgelegd.

De vraag is nu waarom Jezus naar parabels grijpt om alle mensen om Hem heen te onderrichten.

Om de blijde boodschap duidelijk te maken.

Hoe kan je dat het beste doen?

Door gelijkenissen te maken met wat je ziet in de natuur. En dat gebruiken als metafoor voor hoe je moet leven. Zaaïen, groeien, vruchtbaar zijn, onkruid, aarde, zon, schaduw, tuinieren, wroeten in de grond, herder zijn, en ga zo maar door. Alle parels als metafoor voor het goede en juiste leven, liggen daar. De aarde, de natuur, de seizoenen, de eeuwige cyclus, de eeuwigheid.

En Jezus doet dat. Gelijkenissen maken met wat je in de natuur ziet.

De eerste zin van dit evangelie is:

‘Die dag verliet Jezus het huis en ging aan de oever van het meer zitten.’

Deze zin heeft iets van urgentie in zich. Niet zomaar een dag, nee, *Die dag*. In de hoofdstukken 11 en 12 van het Matteüs evangelie lezen we dat de boodschap van Jezus niet gehoord wordt. Er is een kloof tussen Hem en de mensen uit de steden van Gallilea. Jezus ondervindt tegenstand. En kennelijk vond Jezus de tijd rijp om de menigte maar eens goed toe te spreken en te onderwijzen.

En dan grijpt Hij naar verhalen met gelijkenissen om duidelijk te maken wat er aan de hand is. Om duidelijk te maken dat Zijn boodschap een mooie boodschap is. De boodschap van Gods goedheid, liefde en genade. Om duidelijk te maken dat, als je open staat voor de boodschap, je niet moet verwachten dat je gelijk resultaat hebt maar dat je door met toewijding en serieus met de boodschap om te gaan, je uiteindelijk zult oogsten.

En Jezus gebruikt dan harde woorden over zijn ontvangers. Hij gaat de confrontatie aan. Hij wil iedereen wakker te schudden. Een schrikeffect. Bij de les brengen.

Matteüs schreef het nog wat scherper op. Hij liep tegen hetzelfde aan als Jezus bij zijn preken aan zijn hoorders, toen hij, zeg maar 50 jaar na Christus rondtrok en preekte voor Joden en de eerste Christenen. Veel joden moesten niks hebben van het verlossingsverhaal. En daarnaast dreigden sommige eerste Christenen af te vallen.

In zijn uitleg, schrijft Matteüs dat de goede boodschap bij sommigen helemaal niet aankomt, of sommigen gaan enthousiast aan de slag gaan en bij het minste of geringste het al laten afweten, of bij sommigen komt de boodschap wel aan en maar zijn ze te druk met hun eigen rijkdom of andere sores. Te druk met zichzelf.

Maar onder zijn gehoor zijn ook mensen die het hart openen. Waar de boodschap goed binnenkomt en ermee aan de slag gaan. En daardoor de vreugde ervan gaan ervaren.

De lezingen van vandaag leren ons dat **wij** de bodem zijn. En die bodem kan van alles zijn. Die bodem kan elk moment weer veranderen.

Deze parabel nodigt ons uit om in de spiegel te kijken en ons af te vragen: Welke bodem ben ik vandaag?

De bodem voor de boodschap van Gods goedheid. Gods nabijheid. Voelbaar hier in de kerk, in de natuur, in de liefde tussen mensen. In het aandachtig luisteren naar elkaar.

Wat is jouw bodem voor vandaag?

Is het de Rotsbodem? Je gaat enthousiast aan de slag en maar bij de minste of geringste tegenslag stop je.

Is het de bodem waar de boodschap overwoekerd wordt met distels? Je bent alleen maar bezig met jezelf bezig, je eigen belang, je rijkdom of je sores over hoe je deze maand weer doorkomt.

Is het de harde bodem of de weg? Je wordt meegesleept door de dagelijkse haast waardoor je de dingen niet ziet die je moet zien.

Of heb je de juiste bodem? Je hart is open, vol aandacht, je luistert. Je bent verbonden met je medemens en alles wat groeit en bloeit om de heen, de natuur.

Deze week hoorde ik een interview op Radio 4 met theoloog Paul Post. Hij had net een boek uitgebracht met als titel: De magie van de camino. Het ging erover dat bijna alle caminolopers de pelgrimstocht naar Santiago de Compostella als magisch hebben ervaren. En wat is dat dan? Dat magische. Paul Post schrijft dat dit een andere wereld is, een parallelle wereld. De wandelaars komen in een soort parallelle wereld terecht, waar je een intense verbondenheid ervaart.

Verbonden met je omgeving, met de andere mens, met de natuur, met de dieren, met de planten.

Verbonden met het Eeuwige.

Verbonden met God.

Dit is ook precies wat Roderick een aantal weken geleden hier vertelde en ervaren had bij zijn caminowandeling.

Dit is de bodem waar het om gaat. Je hart staat open. Je hebt aandacht voor de ander. Je hebt vertrouwen en je doet de dingen met gelatenheid.

Goede grond worden is een kwestie van openheid. Het vraagt om het weghalen van de stenen van wrok en het wieden van de distels van angst.

God blijft zaaien, onvermoeibaar.

Hij gelooft in de vruchtbaarheid van onze levensbodem, zelfs als die er soms droog of rommelig uitziet.

Als wij ons hart een klein beetje openstellen, belooft Hij een oogst die onze verwachtingen overtreft.

Amen.